

Talousarviomuutos / Perusopetus

Opetus- ja kasvatustaloutta 29.10.2024 § 88
684/02.02.02/2024

Valmistelijat

Opetus- ja kasvatustaloutta johtaja Ronnie Djupsund, talouspäällikkö Kim Salo ja ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Tony Widjeskog

Lukuvuoden käynnistymisen yhteydessä päätetään useista opetushenkilöstön henkilöstökuluihin liittyvistä yksityiskohdista. Henkilöstökuluihin liittyvissä korvauserusteissa tapahtuu näin ollen muutoksia vielä elokuu-syyskuun aikana. Loppuvuoden henkilöstökuluja voidaan arvioida luotettavammin vasta syyskuun palkanmaksun jälkeen.

Sivistyskeskus ja taloushallintopalvelut on syyskuun tietojen perusteella vertaillut keskeisempien tulo- ja menoerien viimeisimpiä ennusteita talousarvion 2024 osalta.

Opetuspalvelujen käyttötalouden haasteet liittyvät pääosin henkilöstökulujen kasvupaineisiin. Vuonna 2023 täsmentyneet kunta-alan työehtosopimusten palkkojen sopimusratkaisut ja tehdyt resurssipäätökset nostivat henkilöstökuluja merkittävästi.

Perusopetuksen määrärahat ovat ylittyneet useampana vuonna peräkkäin. Määrärahan riittämättömyyttä on pyritty huomioimaan kaupunginhallituksen talousarvioraameissa, mutta korotukset ovat jääneet riittämättömiksi.

Perusopetuksen talousarvio toteutuminen 1.1.-30.9.2024

Toimintamenojen määräraha on -57 650 116 €, toteutuneet menot -44 845 996 €, ja toteutumisprosentti 77,8.

Toimintatulojen tuloarvio on 1 387 017 €, toteutuneet tulot 2 129 329 €, ja toteutumisprosentti 153,5. Perusopetuksen tuloihin on kirjattu kohtaan tuet ja avustukset yhteensä 1 319 959 euroa. Hankkeiden tulot- ja menot esitetään tilinpäätöksen yhteydessä omana kohteena.

Toimintakatteen talousarvio on -56 263 099 € , toteutuma on - 42 716 667 €.Toimintakatteen toteutumisprosentti on 75,9.

Perusopetuksen toimintakulut ovat ylittymässä henkilöstökulujen osalta. Loppuvuoden osalta on edelleen epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat keskeisesti perusopetuksen tilinpäätökseen.

Perustelut ylitykselle

Tilinpäätöksen 2024 valmistelussa huomioitavia taustaoletuksia perusopetuksen osalta:

- Kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeen mukaisesti varattiin palkankorotuksiin 4,9 % huhtikuun 2023 palkkoihin nähden. Kunta-alan työehtosopimusten palkkojen sopimusratkaisut, erityisopetuksen tarpeen lisääntyminen ja valtakunnalliset muutokset tuntijaossa nostavat kuitenkin henkilöstökuluja merkittävästi enemmän.
- Perusopetuksen talouden toteumaan vaikuttavat keskeisesti lautakunnan jaostojen tekemän tuntikehys- ja ohjaajaresurssipäätökset. Talousarviovuoden toteumaa tarkasteltaessa ja tilinpäätösennustetta tehdessä tulee huomioida, että nämä päätökset tehdään lukuvuosittain. Talousarviovuoteen vaikuttaa sekä vuonna 2023 tehty päätös että vuoden 2024 päätös.
- Opetus- ja kasvatustalouden suomen- ja ruotsinkieliset jaostot ovat huhtikuussa 2023 päättäneet perusopetuksen lukuvuoden 2023-2024 tuntikehysresurssin ja koulunkäynninohjaajaresurssin. Yleisopetuksen osalta suomenkielisen perusopetuksen tuntiresurssiin tuli kasvua 47 vuosiviikkotuntia ja ruotsinkieliseen perusopetukseen 25 vuosiviikkotuntia. Vuonna 2023 tehty koulunkäynninohjaajapäätös lisäsi ohjaajaresurssia +294h. Nämä resurssilisäykset nostattivat henkilöstökuluja ajalla tammi-heinäkuu 2024.
- Opetus- ja kasvatustalouden jaostojen vuonna 2024 päättämä perusopetuksen tuntikehys lukuvuodelle 2024-2025 kasvoi maltillisesti (+58vvt) pääosin valtakunnallisesta B1-kielen tuntijakomuutoksesta johtuen. Valtakunnallisen tuntijakomuutoksen kunnille aiheuttamat kulut on luvattu huomioitavan valtiosuoksissa. Jaostojen päättämä lukuvuoden 2024-2025 koulunkäynninohjaajaresurssi puolestaan pieneni -40h lukuvuoden 2023-2024 lähtötilanteeseen nähden ja kevään 2024 tilanteeseen -344 tuntia (-7,0%). Jaostojen tekemät säästötoimet astuivat voimaan 1.8.2024, mutta ne eivät syyskuun tietojen perusteella ole kääntäneet henkilöstökuluja laskuun.
- Sijaistarve on edelleen korkeammalla tasolla kuin pandemiaa edeltävinä vuosina. Kokonaisuudessaan sijaistarve ylittää budjettiin varatun määrärahan.
- Perusopetuksen oppilasmäärä on viime vuosina kasvanut, mutta lukuvuoden 2024-2025 alkaessa kasvu taittui ja kääntyi pieneen laskuun. Mikäli oppilasmäärä jatkaa ennusteiden mukaista laskua, on lähivuosina mahdollista vähentää opetusryhmien määrää. Opetusryhmien määrä ei kuitenkaan vähene vielä lukuvuonna 2024-2025.
- Oppilaiden tuen tarve erilaisten tukitoimien muodossa on kasvanut edelleen, vaikkakin aikaisempia vuosia maltillisemmin. Erityisopetuksen tarpeen kasvuun on

Kokkolassa vastattu perustamalla uusia erityisopetuksen ryhmiä ja palkkaamalla ryhmiin opetushenkilöstä. Useamman vuoden jatkunut paine lisätä erityisopetuksen resurssia nostaa henkilöstökuluja.

- Valmistavan opetuksen määrä on kasvanut muutaman edellisen lukuvuoden aikana ja uusia valmistavan opetuksen ryhmiä on perustettu useisiin kouluihin. Lukuvuonna 2023-2024 ryhmiä on ollut kahdeksan ja alkaneena lukuvuonna ryhmiä on kuusi. Valmistavan opetuksen voimakkaasta kasvusta kertoo se, että ennen Ukrainan sotaa ryhmiä oli vain kolme. Valmistavan opetuksen jakson päätyttyä oppilaat siirtyvät yleisopetuksen ryhmiin, joka puolestaan kasvattaa tarvetta suomi toisena kielenä -opetuksen määrän lisäämiseen ja muuhun tukeen.
- Kaupungin hyvinvointityön koordinoituvastuu muuttui sivistystoimen organisaatiouudistuksen myötä syyskuusta 2024 alkaen. Hyvinvointikoordinointiin liittyvät henkilöstökulut siirtyivät sivistyskeskuksesta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan yhteisten menojen vastuualueelle.

Valtionosuudet

Valmistavan opetuksen valtionosuudet sekä valtakunnallisesti päätetyt tuntijakomuutokset tulevat jatkossa kasvattamaan Kokkolan kaupungin valtionosuuksia useamman vuoden aikana. Opetuksen järjestämisen aiheuttamat kulut näkyvät vastaavasti välittömästi toimintakuluissa.

Toimintatulot

Toimintatulot tulevat ylittymään talousarvion jonkin verran. Hankkeiden kirjanpito eritellään tilinpäätöksen yhteydessä tulojen- ja menojen osalta.

Toimintakulut

Toimintakulut ylittyvät arviolta noin 1 100 000 eurolla henkilöstökulujen osalta. Muiden tiliryhmien osalta ei ole tällä hetkellä tiedossa olevaa ylityspainetta.

Perusopetuksen vastuualueen talousarvion toteutuminen 1.1.–30.9.2024 liitteenä.

Liite A § 88

Talousarvion toteutuminen 1.1.–30.9.2024

Opetus- ja kasvatusjohtaja

Lautakunta päättää

1. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle opetus- ja kasvatuslautakunnan vuoden 2024 talousarvioon lisämäärärahaa 1 100 000 euroa henkilöstökuluihin,

2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle talousarviomuutoksen, jossa hyvinvointikoordinoinnin talousarvioon 2024 varatut henkilöstökulut 15 900 euroa ajalta 09–12/2024 siirretään sivistyskeskuksesta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan yhteisten menojen vastuualueelle,
3. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös

Opetus- ja kasvatustalautakunta hyväksyi päätösesityksen.